

A fizetésemelés és a kísérleti bérezési rendszer

Új ösztönző erő

A Minisztertanács 1968. évi 914-es számú Határozata, mint ismeretes, lefektette a fizetésemelés és az új kísérleti bérezési rendszer alapelveit. Ez a Határozat megvalósítása annak a programnak, melyet a X. pártkongresszus dolgozott ki, a nemzetgazdaság irányítása, az egész társadalmi és gazdasági élet tökéletesítése céljából.

A bérezési rendszer tökéletesítése és a fizetések emelése újabb megnyilvánulása pártunk és államunk következetes politikájának, annak a politikának, amely célul tűzte ki a dolgozók életszínvonalának állandó emelését. Az új bérezési rendszer ugyanakkor ösztönző erőként hat a tervfeladatok maradéktalan teljesítésére. Alapja: a szocialista elosztás elve, mely szerint minden dolgozó jövedelmét munkájának mennyisége, minősége, a vállalatban betöltött szerepe és hozzájárulása határozza meg.

A fent említett intézkedések csak akkor valókban hatékonyak, ha a vállalatok és intézmények mindent megtesznek a munka ésszerűbb megszervezése, a tudományosan megalapozott normák kidolgozása, a munkaterheltség növelése érdekében.

Ismeretes, hogy az új bérezési rendszer alapvető jellegzetessége, hogy a dolgozók jövedelmének fő forrását a tarifáris fizetés képezi. Figyelemre méltó az az új kritérium, melynek alapján meghatározzák a tarifáris fizetéseket: a dolgozókat szakképzettségük, képességeik, s a munkahelyen betöltött szerepük szerint a különböző fizetési fokozatokba sorolják be. Ez az elv hozzá fog járulni a szakképzettség további növeléséhez, a szakmai ismeretek állandó gyarapításához, ugyanakkor a fizetési fokozatok és fokozatok

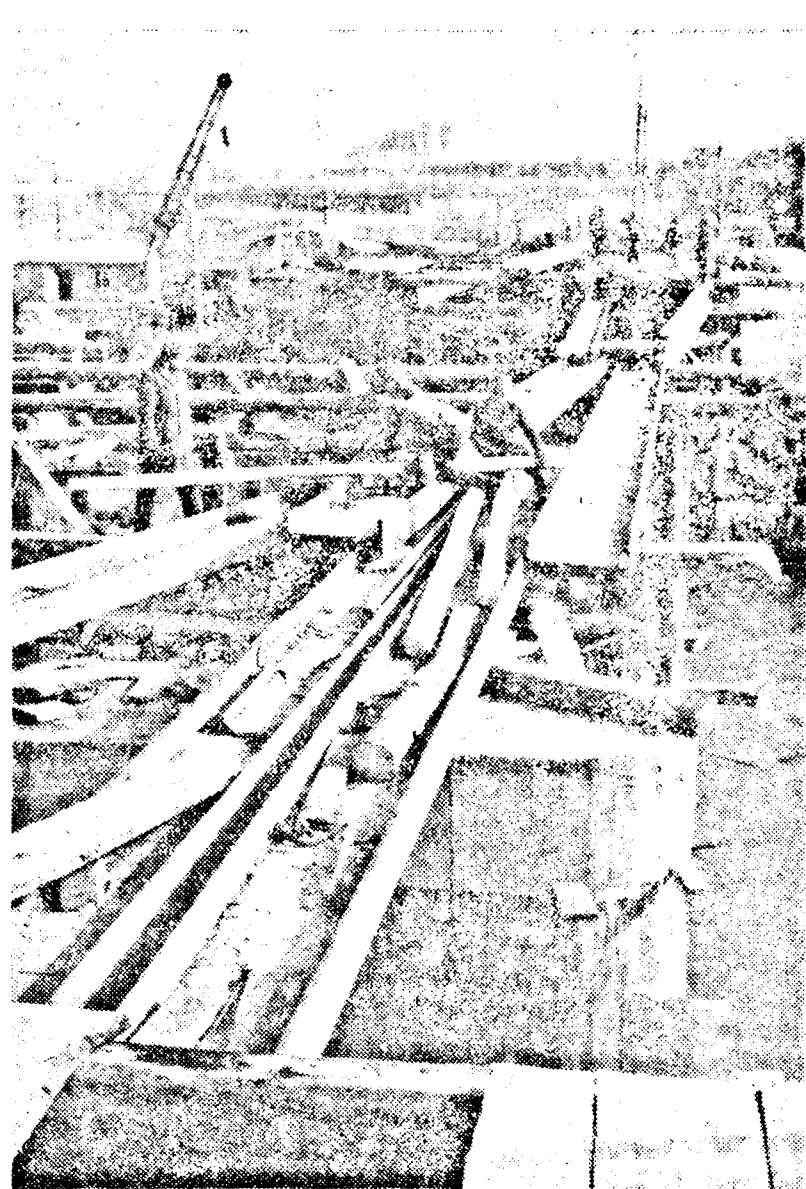
tűnőzni fogják a munkásokat, tevékenységük javítására és mind jobb munkaeredmények elérésére.

Fokozatokat vezettek be a technikai-adminisztratív személyzet számára is. Ez az intézkedés lehetővé teszi, hogy differenciáltan bérezzük azokat az alkalmazottakat, akik ugyanazt a munkakört látják el, attól függően, milyen személyes szakmai képességeik, tapasztalatuk, mennyire kezdeményezők és operatívak, milyen mértékben járulnak hozzá munkaközösségük tevékenységének megjavításához. Egyik fokozatból a másikba való előléptetéshez minimálisan két év szükséges, a hivatali rangsor magasabb fokozatba való besorolásához pedig legkevesebb három év. Amennyiben az alkalmazottak különleges képességekről tesznek tanúságot, s jelentősen hozzájárulnak munkahelyük megvalósításához, a fenti időtartamok felére csökkenthetők.

Nyomatékosan hangsúlyoznunk kell azt a pozitív hatást, amelyet az új bérezési rendszer által bevezetett hűségjutalmak jelentenek. Az ugyanazon munkahelyen teljesített megszakítások szolgálati időnyit minden alkalmazott élvezi.

Az új bérezési rendszer eddig felsorolt előnyeinek kívül beszélünk kell arról is, hogy a jövőben méltányosabb lesz a különböző termelési ágak közötti fizetési eltérés, s egyben lehetővé válik, hogy a fizetéseket a nemzetgazdaság érdekeinek legmesszebbmenő figyelembe vételével határozzák meg.

FARCAȘ FLORIAN mérnök,
az Arad Megyei Munkaügyi és Népjóléti Igazgatóság igazgatója



MAROSHID, 1970 MÁRCIUS

(KELEN FERENC felvétele)

Játékkiallítás Pécskán

A pécskai nőbizottság a helyi pionírszervezet közreműködésével baba- és játékkiallítást rendezett abból a célból, hogy tájékoztassa a szülőket milyen játékok felelnek

korának. Az érdekes, helyi erőforrásokat felhasználó kiállítást több mint 500 gyermek és igen sok szülő tekintette meg.

Hírek

18.000 Dacia 1100-as gépkocsi

A pitești-i személygépkocsi-gyár kapuján kigördült a 18.000. Dacia-1100-as gépkocsi. Az egyre nagyobb tapasztalatra szertevő pitești-i autógyárak most már naponta mintegy 70 személygépkocsit szerelnek össze. Egyre nagyobb mértékben használják az üzemből a román gyártmányú alkatrészeket. 1972-ben már a gépkocsi minden alkatrészt hazánkban fogják előállítani.

Kerékpáron Izmirig

A kerékpár túráról híres mikóújfalusi (Kovácsa megye) diákok Magyarországra, Ausztria, Jugoszlávia bekarikázása után az idén nyáron Törökországba készülnek. A bulgáriai rózsáligetekben az Isztambul és Trója maradványainak érintésével Izmirig és vissza vezető útszáza 2800 kilométer. A világhírű diákokat lelkes tanárai, Fehér Ákos és Balázs Antal vezetik.

Bachtól Tom Jonesig

A címe annak a nagyszerű előadásnak, amelyet a fővárosi Ion Văsiulescu revüszínház mutat be kedden, március 24-én, 17 és 20 órai kezdettel a Kultúrpalotában. A műsorban fellép Dorin Anastasiu, a Mamaia 1969 dalverseny győztese és Marilyn Powehl angol énekesnő.

A Fogyasztási Szövetkezetek V. kongresszusa előtt

A több mint 7 millió tagot számláló fogyasztási szövetkezetek jövő hónapban tartják V. kongresszusukat. Az ország gazdasági életébe szervesen beilleszkedő fogyasztási szövetkezetek amelyek évről évre jelentősen hozzájárulnak az ország mezőgazdasági elemiszeripari alapjainak növeléséhez, a lakosság szolgáltatási igényeinek kielégítéséhez, a falvak arculatához, ezeknek a napokban közgyűléseken vitatják meg eddigi eredményeiket, a tevékenységükben felmerült hiányosságokat és a soron lévő időszakban tervezett feladataikat.

A beszámolókból kitűnik, hogy szép eredményeket értek el egyik fő tevékenységi területükön, a falusi lakosság mezőgazdasági elemiszeripari termékeihez való felvásárlásában. Csaknem kétszer annyi terméket vásároltak fel, s adták át az állami alapnak — értékben ez majdnem 700 millió lejt jelent. Ugyanazokból a beszámolókból azonban az is kitűnik, hogy még több terméket vásárolhatnak fel, illetve szerződhetnek le az állami alapnak.

Egy másik terület, ahol a fogyasztási szövetkezetekre nagy szerep hárul, a szolgáltatások területe. Erről tanuskodik az is, hogy a szolgáltatások hálózata az elmúlt kongresszus óta csaknem a négyszeresére nőtt. Profiljuk igen változatos lett, szépen fejlődött a helyi jellegzetességek konfekciók, lábbelik, iparművészeti és különböző közszükségleti cikkek készítésének gyártása. Az e téren kifejtett tevékenység egyik érdekessége, hogy a szolgáltatási, illetve termelő fogyasztási szövetkezetek exportra is kezdtek dolgozni. A falu állandó fejlődése, a lakosság jövedelmének növekedése a kulturális és a civilizációs igényeire nagyobb szükségessé teszi azonban, hogy még több egységet létesítsenek és tovább juttassák a szolgáltatások minőségét.

A fogyasztási szövetkezetek ugyancsak a lakosság növekvő i-

gyeinek következtében állandóan fejlesztették kereskedelmi tevékenységüket és halozták az elmúlt hat évben 13 ezer üzlettel bővült. Kereskedelmi hálózatunk növekedése negyvenháromezer kifizetve 340 ezret tesz ki, ehhez jönnek még a lerakatok és más létesítmények. Mindezekbe csaknem 1,8 milliárd lejt ruháztak be. A hálózati árukon kívül a tavaly például 4,3-szor több televíziót, 4,4-szer több hűtőszekrényt, 2,1-szer több mosógépet adtak el, mint 1963-ban; az eladott bútor értéke 1,8-szor volt nagyobb. A szép eredmények ellenére, voltak hiányosságok is, főként az ütemes ellátás terén. Ennek következtében olyan helyeket állt elő, hogy az üzletekből az áruk hiányoztak, amelyeket az ipar kellő mennyiségben állított elő.

A kongresszus jól fel tudja majd használni a közgyűléseken előterjesztett beszámolók adatait és az elhangzott értékes javaslatokat és észrevételeket.

C. ZLAVOG

Normán felüli készletek — az Építő-Szerelő vállalatban

A gazdasági hatékonyság növelésének egyik alapvető feltételét minden iparvállalatban a nyers és segédanyagok tudományosan megállapított mennyisége és ésszerű felhasználása képezi. Ott, ahol az anyagbeszerzés rapszodikusan, találgatás alapján, nagy mennyiségű anyag halmozódik fel, mely idő és energia hiányában nem vehet részt a termelési folyamatban. Ott porosodnak a különböző nyersanyagok a raktárak polcain és standjain, nem

valnak késztermékké, tetemes károkat okoznak az illető vállalat költségének.

A normán felüli készletek felhalmozódása az említetteknek kívül az országos gazdasági körforrást is gátolják. Nagy anyagtelek kivonása a körforgásból nemzetgazdasági szempontból tehát veszteséget okoz. Ezért hangsúlyozzák a normán felüli készletek minél előbbi felszámolásának szükségességét, valamint a termelő vállalatban.

Nemrég egy mélyreható elemzés során az Arad megyei Építő-Szerelő Vállalatban tapasztaltuk azt, hogy a számlált felgyülemlett ellenére is meg mindig nagy az elfekvő nyersanyagok és félkészárúk volumene. Tavaly az év közepén felgyülemlették a vállalat készleteit, hogy több mint 5 millió lejt értékű különböző anyagok

tek be, amit aztán nagyon rövid idő alatt 545 tonnára növeltek. Hasonlóképpen nagy mennyiségben találtak raktáraikban festékeket és lakkokat, valamint más segédanyagokat. Ezek értéke is több száz ezer lejt tesz ki.

A beszerzési osztályon dolgozó ezt az állapotot, hogy egyes anyagokat központi kiutalás nélkül kell beszerezniük. Ezért vásároltak nagy tételeket. Így került raktárakba normán felüli 7850 kilo bitumen, 1310 darab fűrdőkád, 60 tonna gipsz, 4 millió lejt értékű betonvas, 1,5 millió lejt kitévő különböző mereti csövek és még sok-sok tonna más anyag, melyek, mint említettük 11 millió lejtől nagyobb értéket képviselnek.

A vállalat vezetőségének az elkövetkező időszakban a legmesszebbmenő erőfeszítéseket kell megtennie, hogy a nagy tételeket azonnal el lehessen távolítani a gazdasági-pénzügyi nehézségekbe ütköznek, nem is beszélve a bank által kiírt büntetésekről. Tavaly ugyanis az Építő-Szerelő Vállalatban nem teljesítették az önköltség csökkentésével kapcsolatos feladatokat. Ezáltal így nem teljesítették a vállalat nyereségi tervét sem. Pedig nagyon is számít a két fontos tervmutatási teljesítésnek módja és teljesítése. Ezért ismételt felhívjuk a vállalat igazgatói bizottságának figyelmét a gazdasági tevékenység eme kerékkötőjére.

SIRBU DUMITRU,
a beruházási bank főinspektora

Magánügy? Közügy?

Nem értem. Nem ből sem tagadhat, ber most beteges, tudom megérteni az am... Néhány percig félgyomorként anyitalozok minősítve beszélgettünk. Két ja nyakán elősodik, tetlen cselekedeteit, gyermekéről és ar... Munkahelyét otthagya szeszegzős érvele... hogy miért adta ta... Mig anyjának el a kis családi há... is van pénz, italt... A következő nem fi... taltember. Két nagy gyermeke van: tizen... négy éves kislány, tizenhét éves fiú. Egy gyárbán dolgozik a fiával. Szép, értelmes, szomorú fiú. A föld alá szeretett volna süllyedni, amikor a gvári szaktár... sak apja után küldték a kocsnába. Holtrezegen cipelte hazra. S közben a szegény égető köny... nyen fojtogatták a torkát. Szegyelte magát a részeges té... közlő apa helyett is, az emberek előtt.

Óthop aztán szabadjára engedte a könnyeket. Sirt. Az apjaért, az apja miatt.

Jegyzet

A férj most is iszik. Egy lejt sem ad haza, ő betegnyedijias haza. A következő nem fi... taltember. Két nagy gyermeke van: tizen... négy éves kislány, tizenhét éves fiú. Egy gyárbán dolgozik a fiával. Szép, értelmes, szomorú fiú. A föld alá szeretett volna süllyedni, amikor a gvári szaktár... sak apja után küldték a kocsnába. Holtrezegen cipelte hazra. S közben a szegény égető köny... nyen fojtogatták a torkát. Szegyelte magát a részeges té... közlő apa helyett is, az emberek előtt.

Óthop aztán szabadjára engedte a könnyeket. Sirt. Az apjaért, az apja miatt.

Hosszu idő után... tal házaspár, egy gyermekük van. Kislány. Szép hazuk Mindenkinek az ügye. Mindenkihez közbe van hozza. Nekünk, a társadalom tagjai... nak. Nem maradhatunk közömbösek a jelenség szemben. Nem szabad közömbösködni a szüleikhez. Ó pedig... bönnek maradunk. B. M. KATALIN

OTTHONRA TALÁLÁS

Lejegyeztem már minden adatot, ami érdekelt a pécskai nyugdíjasok otthonáról: hetvenöt helytel rendelkezik, jelenleg nem teljes a létszám, kilenc tagu személyzet foglalkozik közvetlenül az öregek ellátásával, 7,50 lej a napi táppénz, a törvényes napi 2 500 kalóriát jóval túlha-

ladják, a fűtőanyag ellátása jó... — És az öregek — hogy érzik magukat? A választ keresve járom be a régi kastélyszerű épületet, amely, ha egyszer valaki idekerül, állandó lakhelyé, egyetlen otthonná válik.

Rosu Anton bácsival beszélgetek. Hány évet ad, kérde a bábó, hogy kevesebbre abban életkorát. Valóban nem hittem, hogy 82 éves. Hat éve portás, önkéntesen vállalta és szigorúan, lelkiismeretesen dolgozik. „Csak egy aszonyy kéne mellém, különben meglennek. De azt mondják, már öreg vagyok!” — Nincs gyereke, Rosu bácsi? — Van egy lányom, de nem

hív haza. Szegyelte az apját, mert csak egyszerű kérészt várt... Nem is mennék. — A kertészet nem érdekli már? — Gondozzák itt a nők a virágoskertet. Nem szölok bele, mert csak bosszankodnék. — S az új mestersége? — Csak azt nem szeretem, ha valaki ittasan jön haza. A fele nyugdíjat kézhöz kapjuk, s az ö-

regeknek, tudja, nem kell már sok...

— Gondolkoztam már Florea bácsi, melyik díszmót vagjuk le szombat?

— Amelyiket akarja gondnok ur. Lehet változtatni. David Florea is „önkéntes”. Megszokta a munkát, hiányozna. Az ételmaradékokból könnyen felnevelnek sülők korig akár 20 macolacot is. Ertem, honnan származik a kimutatásokban szereplő napi 3 000—4 000 kalória.

Az öregek közül sokan nem tudnak télenülni. A nők egy része a konyhán segít vagy a varrónőnek; van önkéntes udvarseprgető, postás, ha behorog... Aki teheti, bizonyítja, nem jó-lóságos ember.

A négy-ötágas szobákban kellemes meleg, tisztaság. Néha-nyan olvasnak, beszélgetnek. Szí-

vesen beszélnek, új ember vágyak, aki semmit sem tud sorsukról, otthonukról. Zaporoznak a kérdések, kérések. „Maga jött az autóból? Láttam az ablakból”. „Mondja, nem tudja, hogy lehetne vonatjegyet szerezni? Utazni szeretnék. Temesvárra, Kolozsvárra”. „Az újságolt jött? Irja ki az én fiam nevét, elbánt velem a gazember. Nem itt kéne legyek, de köszönöm az államnak, hogy eltart, ez nem kicsi szó”.

A klubban férfiak léteznek, melegednek a kályha körül, szemmel láthatólag nem tudják mihez kezdenek. Pedig ott a rádió, tévé, társasjátékok.

Szinte senki sem viseli az otthonról kapott ruhákat. Ugy látszik a magyát mindenki jobban szereti.

A legidősebb lakó, keresem „Itt volt az előbb a folyosón, cigarettázott”.

A legidősebb lakó, Mandl Frida elhunyt 86 éves. — Az érdekl, hogy élünk? Nem hiszem, hogy valaki is panaszkodhatna. Csak az egészség-

gel, tudja... a gőzmasina vasból van, megis elkopik. Pedig 60 éves koromig minden nap tornáztam. Már benne vagyunk az emlékekben. Sajnálom, hogy esteledik. Érdekes dolgokat hallhatnék valakitől, aki Molnár Ferencnek, Karinthyal uti egy asztalnál és nagyon szépen beszélt a nyanyelvét.

Öregek, egyesek testi-szellemi frissességben, mások erősen megéltak a kor.

Igenlylik a szeretettel ezek az emberek. Legidősebbüknek nincs családja, hozzátartozója. Ami tőlünk telik, megesszük, hogy valóban otthon érezzék magukat. A pécskai Nyugdíjasok Otthonában otthonra talált öregek. Havonta egyszer gyűlésen beszéljük meg közös dolgainkat. Mindenki hozzászólhat. Ezenük kell, hogy társuljunk velük.

Sabau Ioan gondnokról, a személyzetnél általában, szeretettel beszéltek a 70—80 éves idős emberek, köztük rigolyás öregek is.

JÁMBOR GYULA

Tájékoztató

1970

Március

22

Vasárnap

Napkelte 6.16, napnyugta 18.30. Az évből eltelt 81 nap, hátra van még 284.

A Népi Egyetem műsora

Hétfőn, március 23-án: Az Atlanti-óceán szigetei. Plaff Erich tanár (Temesvár).
Kedden, március 24-én: Sadoveanu: A balta. Olariu Ovidiu tanár.
Szerdán, március 25-én: Realista irányzat a művészetben. A barbizoni iskola. Petroiu Delin egyetemi lektor (Temesvár).
Csütörtökön, március 26-án: Az öregkor gyökerei. Bejegyzés, az egyetemes. Jenci Carol főorvos.
Pénteken, március 27-én: A XX. század diplomáciája. Nicu Marian kolozsvári egyetemi előadó tanár.
Az előadásokat a Barátság Házában tartják. Közvetítés útján 7.30, 1. emelet, délután 5 órai kezdettel. Szombat, március 28-án: A kultúra és a tudomány kapcsolatáról. Szombat, március 28-án: A kultúra és a tudomány kapcsolatáról.

A Tóth Árpád irodalmi kör

március 25-én, szerdán este fel hét órai kezdettel tartja rendes munkáját a Barátság Házában. Az ülésen Kovács Géza írását vitatják meg.

A megyei pártkabinet közli:

HÉTFŐN, MÁRCIUS 23-ÁN délután 5 órakor a megyei pártkabinetben a marxista-leninista esztendővel a megyei pártkabinetben. — Politikai gazdaságtan I. év. — Filozófia II. év. — Történelem I. év.
KEDDEN, MÁRCIUS 24-ÉN délután 5 órakor az oktatási és tudományügyi bizottságban a megyei pártkabinetben. — Történelem I. év. — Filozófia II. év. — Történelem I. év.

A megyei pártkabinet közli:

MŰRESEK: X komisszár és „A két pártú” (10, 12, 14, 16, 18, 20).
STUDIO: Robbanás a hegyekben (11, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30).
VICTORIA: A gyilkos játék (11, 14, 16, 18, 20).
IFJUSÁGI: A balta (11, 16, 18, 20).
PROGRESZS (Ujrad): A Lady Chaplin-művelet (17, 19).
SOLIDARITATEA (Gái): A nagy kigyó (17, 19).
CFR (Grădite): Ifjúságnak ifjúsága (17, 19).
MIKELAKA: X komisszár és a Három zöld kutyá bandája (19).

A VIDEKI MOZIK MŰSORA
MŰRESEK: Lippa, Szilárd barátok.
DOINA, Lippa: Halálán kor.
KISJENŐ: A pária.
BOROSJENŐ: Dr. Hauer öccse.
BOROSJENŐ: Tülszörök éjszakája.
KÜRTÖS: Fehér farkasok.
NAGYLAJ: Csavargók csillaga.
PANKOTA: Halálán kor.
SZENTANYA: Az új szülő.
KÖRÖSBÖKÉN: A tigris.
PÉCSKA: Tavasz az Odrán.
VILÁGOS: Veszélyes kor.
VINGA: Az ember, aki milliókat ér.

A megyei pártkabinet közli:

Vasárnap, március 22.
8.15 Gyermeknek és iskolásoknak.
8.45 Vasárnapi matiné.
10.15 Faluműsor.
11.35 Szimfonikus hangverseny.
12.00 A haza vártán.
12.35 Magyar nyelvű adás.
13.40 körül — labdarugás: Rapid — FC Argeș — közvetítés Ploiești-ről.
17.00 Oliver Twist, sorozatfilm (I).
17.30 Vasárnapi magazin.
19.00 Híradó.
19.20 Filmújdonságok.
19.40 Népzene.
20.00 Alice Meseországban — játékfilm.
20.55 Nicolae Labis — dokumentumfilm.
21.20 Varietéműsor.
21.55 Strauss-est.
22.40 Híradó.
22.55 Sport.
Hétfő, március 23.
18.00 Műszaki konzultáció.
18.15 Ifjúsági adás.

A TAROM új menetrendje

Április 1-én életbe lép a repülőjáratok nyári menetrendje.
I. járat: Bukarest — Arad — Temesvár — Bukarest. Bukarestből reggeli 5.30 órakor indul, Aradra 6.35 órakor érkezik. Aradról tovább indul 7.20 órakor, Temesvárra érkezik 7.40 órakor, onnan 8.20 órakor indul Bukarest felé, ahova 9.15 órakor érkezik. A járat minden nap — vasárnapot is beleértve — közlekedik.
II. járat: Bukarest — Arad — Bukarest.
A repülőgép 17.45 órakor indul Bukarestből, Aradra 19.15 órakor érkezik, Aradról 19.45 órakor indul vissza Bukarestbe, ahova 21.15 órakor érkezik.
A repülőjegyek ára: Arad — Bukarest 174 lej és Arad — Temesvár 17 lej.
Jegyek elővételben a TAROM aradi kirendeltségének pénztárán naponta 6.30—20 óra között, vasárnap pedig 6.30 és 12 óra között.

Vasárnap, március 22.

VASÁRNAP, március 22-én, délután 4 órakor: Gidul (belletrésztétel); este 8 órakor: Mit-néi (belletrésztétel).

Vasárnap, március 22.

VASÁRNAP, március 22-én, fel 11 órakor: Mureșul și Olul.

Vasárnap, március 22.

Az Aradi Állami Filharmonia szimfonikus zenekara vasárnap, március 22-én, 11 órai kezdettel a Kulturpalotában szimfonikus hangversenyt tart.

Vezényel: Nicolae Brinzeu, közreműködik: Corneliu Gheorghiu zongoraművész.
Beethoven emlékműsor: Fidelio nyitány, II. zongoraverseny, a III. Eroica szimfónia.
Jegyek az ünnepségnél és hangverseny előtt a Kulturpalota pénztáránál kaphatók.

Apróhirdetések

ELADÓ magánház. Erdéklődni Orosz Tere 58. (105)
ELADÓ Dacia 1100 (nulla kilométer). Erdéklődni 16—19 órakor, telefon 64-68. (111)
KERESK lángosütő mót. Bulevardul Republicii 102, ap. 3. (110)
gadhato áron, Ecaterina Varga utca 23. (113)
ELADÓ két Skoda 1000 M. B. Erdéklődni: Karl Marx 4. Arad. (114)
ELADÓ azonnal beköltözhető, kettőházi utcai szoba. Szilágyi Jánosné, Ilu-nedonari 26. (116)
Uj Trabant autó eladó. Bulevardul Lenin 41, II. emelet, 6. ajtó. (115)

Vasárnap, március 22.

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: március 22-én változó idő, változó mennyiségű felhőzettel. Helyenként kisebb eső, záporos lehetőségek. Mérsékelt, időközönként megerősödő nyugati szél. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 3 és plusz 2, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 4 és 10 fok között változik.

Várható időjárás március 23-án és 24-én: továbbra is változó idő. Napközben felhőzet-változások és helyi csapadék lehetséges. A hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz.
18.45 A KISZ énekkarának műsora.
19.00 Híradó.
19.20 Gazdasági adás.
19.30 TV-ankét.
19.30 Népdalok.
19.40 Filmröport.
20.00 Reflektor.
20.15 Haboru és béke — folytatás film (III).
21.05 Névtelen csillag — könnyűzene vetélkedő.
22.05 Gigi Marga énekel.
22.25 Híradó.
22.35 Színházi adás.
Kedd, március 24.
18.00 Gyermeknek.
18.30 Gazdasági adás.
19.00 Híradó.
19.20 Mit tudunk és mit nem tudunk az emberről.
19.45 Színházi est — W. Shakespeare Lear király.
22.00 Jégkorong világbajnokság (A csoport): Csehszlovákia — Svédország (harmadik harmad). Közvetítés Stockholmból.
22.45 Híradó.
Szerda, március 25.
18.00 Iskolásoknak.
18.30 A Románia '69 nemzetközi folklorfesztivál díjazottjai.

„Hej, ha vasárnap...”

Futballelőzetes

A mai bajnoki labdarugó mérkőzések főszereplőivel beszélgetve a hét közben többször is elhangzott a „hej, ha...” szavakkal kezdődő sőt-hajtás.

Csütörtök délután a CFR stadion edzőpályáján Reinhardt János, a textiltágya együttes edzője ekképp szólt a játékosoknak:

— Hajaj, vasárnap nagyon nehéz mérkőzésünk lesz a Crișulal! A vendéglátók mindent meg fognak tenni a győzelemért, kiesésről állnak...

Az edzőpálya játéktérén ezernyi apró „tengerszem” csillogott, a talaj egyszerűen képtelen befogadni a hetek óta hulló csapadékot. A játékosok — mi más lehetne nekik? — igyekeztek jó kepet vágni a dologhoz. Mót, a tréfas kedvű bal-szélső sárba huppant a bemelegi-

tésnél. Felpattant, sáros kezét Dornide hófehér mezeire nyomta: — Na, Gigi, ezentul a „Fekete Kéz” csapatában fogsz játszani — mondta és szaladt is tovább, mert az edző rögtön rászólt: „Illes, ne hülyéskedj!”

Megkezdődött az UTA — CFR mérkőzés. Reinhardt János ismét nagyot sóhajtott.

— Hej, ha a Crișul ellen is úgy játszánk, mint a Steauaival, a mult vasárnap, a fejem se fájna! De mi a biztosíték erre? Nem vagyunk elégedettek a védelem játékkal, nehezkese mozognak a hátvédok a csúszós talajon.

És mintha csak az edző állítását akarnak aláhúzni, a textiltágya védők kétszer is könnyelműsködnek: Vlad, majd 10 perc múlva Gyenge lő gólt: 0:2 a CFR javára! Később

is egymás után potyogtak a gólok, miniket oldalról sokat bizonytalanítottak a hátvédok. UTA — CFR 6:5 (2:2). Vízilabda-eredmény! Góllövők: Dembrowszki (2), Axente (2), Dumitrescu, Petescu (tizenegyesből), illetve Vlad (2), Gyenge, Kőrösi és Damian.

Edzés után megtudtuk, hogy az UTA Nagyvaradon a mult vasárnapi összejövetelén kezd. A szakszervezet döntetlen elérésében reménykednek. Ha a bajnokságnak sikerülne pontot vagy pontokat szereznie a Körös-parti városban, megkezdhetné a felzárkózást az elméletihez. Jó lenne az első három hely valamelyikén végezni!

A CFR ma délelőtt a Craiovia Electroputeret látja vendégül. Csakó I. István, a vasutasok segéd-edzője szerint mind a craioviai, mind a következő vasárnapi (Temesvári Politehnica) ellenfelet le kell győznie a CFR-nek, ha meg akar szá-

badulni a veszélyes kiesési zónából.

A Vagonul is Nagyvaradon játszik. Ellenfele az Olimpia csapata lesz. A vagonvállalkozó Petru Groza városban játszottak hétközi edzőmérkőzéseket. A csapat elutazása előtt Weichelt Károly kapussal beszélgettünk. A „hej, ha...” kezdetű sóhajlás sokszor hagyta el a kapuvédó ajkát is. Nem csoda, a vagonvállalkozó csapatnak rendkívül nagy szüksége van a bajnoki pontokra. Ha győz Váradon, esélye nagyon megnövekedik a bajnokság megnyerésére.

Várható összejövetelek: UTA: Gornea — Biró, Leretter, Pozsonyi, Brodovszky — Axente, Petescu, Domide — Moț, Dembrowszki, Dumitrescu. VAGONUL: Weichelt — Mihăilescu, Boros, Mühroth, Curutiu — Dvorzsák, Mihai (Popescu), Schweininger — Mertes, Stănoaie, Macavei I. CFR: Wesser — Coțar, Berner, Kukla, Cocu, Gligor, Damian — Beșcuca, Gyenge, Vlad, Csakó I.

(oroszhegyi)

Miért vagyok melabús?

— Bárgyú monológ —

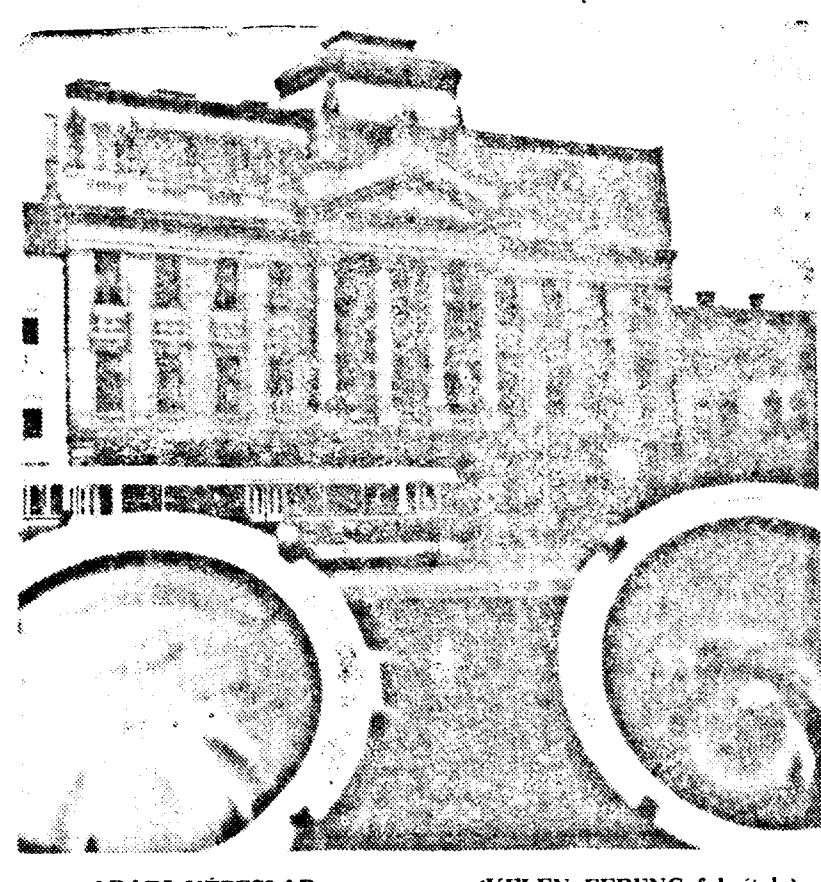
Azért vagyok melabús, mert — hiába minden! Hiába szisztematizáltam boldogsági tervmutatómat. Nos, e miatt a 25 lej miatt nem szeretnek a testvéreim. És ez az, ami nekem hiányzik, vagyis a már említett 100 százalékos boldogságból hiányzó valami, mivel tudjuk, hogy a boldogsághoz szeretet is kell. Nem arról a koszos kis összegről van hat szó, mert ahogy 12 testvérem oda tud adni a holnapután 500 lejes nyugdíjába menő anyának fejéért havi 25 lejt, úgy abba én se pusztulnék bele, csakhogy... Csakhogy akkor már nem kerekednek 300-ra az összes, hanem egy amolyan setes-sutas 325 lenne a 13x25-ből, s meg volna pófájuk egy ilyen befizetés-összeget átadni. Egy édesanyának! A miénkének. JAJ, csak az ennyemnek, mert csak én szeretem őt igazán, mert én itt érzem, ahogy kiabál belőlem az emóció: testvéreim csak megajátsszák a halk szeretetet, amikor azt a havi 300 lejt eljuttatják a mamának. De ugyan ki hiszi el nekik, hogy van bennük érzés, amikor például — engemet sem szeretnek. Persze, honnan is tudhatnák ezek a maguk kegyes testvéreim, hogy mi az a szeretet, meg a „vox humana”, hiszen sohasem jönnek el hozzám, hogy az eredeti Bencéláimat megtekintsek. Nem és nem.

Igy, látom, végleg buskomor maradok. Mert Igazi Boldogságról csak annyit beszélhetünk, ha a szeretetet is belekalkulálhatjuk pluszba. Igaz, kár is volna hozzám fáradni. Hiszen odaajutottunk, hogy ma már a kepek is csak önmagukért beszélnek!

Az 1 boldogság-százalék tulajdonképpen egy nevetéses összeg: 25 lej, mi az, ugyebár manapság! Nos, e miatt a 25 lej miatt nem szeretnek a testvéreim. És ez az, ami nekem hiányzik, vagyis a már említett 100 százalékos boldogságból hiányzó valami, mivel tudjuk, hogy a boldogsághoz szeretet is kell. Nem arról a koszos kis összegről van hat szó, mert ahogy 12 testvérem oda tud adni a holnapután 500 lejes nyugdíjába menő anyának fejéért havi 25 lejt, úgy abba én se pusztulnék bele, csakhogy... Csakhogy akkor már nem kerekednek 300-ra az összes, hanem egy amolyan setes-sutas 325 lenne a 13x25-ből, s meg volna pófájuk egy ilyen befizetés-összeget átadni. Egy édesanyának! A miénkének. JAJ, csak az ennyemnek, mert csak én szeretem őt igazán, mert én itt érzem, ahogy kiabál belőlem az emóció: testvéreim csak megajátsszák a halk szeretetet, amikor azt a havi 300 lejt eljuttatják a mamának. De ugyan ki hiszi el nekik, hogy van bennük érzés, amikor például — engemet sem szeretnek. Persze, honnan is tudhatnák ezek a maguk kegyes testvéreim, hogy mi az a szeretet, meg a „vox humana”, hiszen sohasem jönnek el hozzám, hogy az eredeti Bencéláimat megtekintsek. Nem és nem.

Igy, látom, végleg buskomor maradok. Mert Igazi Boldogságról csak annyit beszélhetünk, ha a szeretetet is belekalkulálhatjuk pluszba. Igaz, kár is volna hozzám fáradni. Hiszen odaajutottunk, hogy ma már a kepek is csak önmagukért beszélnek!

Elmondta: HUMANOS HELGA
Lejegyezte: SIMON JÓZSEF IMRE



ARADI KÉPESLAP

(KELEN FERENC felvétele)

A sikertelen vizsgákról

Mind a mai napig nem beszélünk a gépkocsivezetéshez szükséges jogosítvány megszerzésének körülményéről. Itt az alkalom, vizsgáljuk.

Köztudomású, hogy a gépkocsivezetési vizsga tételéhez mindenki hozzáférhet, mindenkinek rendelkezésére áll a közúti közlekedés szabályozó törvény. Ezt kiadtak egy kérdés-felelet rendszerű témagyűjteményt is. Ezen a téren tehát nem maradt hátra sok tennivaló.

Egyesek mégsem értik ezt meg. Sokszor előfordul, hogy a magánbeszélgetésekben X vizsgázató tisztul azt állítja, hogy tulzatosan szigorú és igényes, vagy Y-ról, hogy „megértőbb” és így tovább. Masok meg, mikor tudomásukra hozzák a vizsga eredményeit, azt, hogy „elhalasztották” őket vagy éppen visszautasították. hajlamosak megdöbbenéssel kijelentésekre. Miért? Az igaz, hogy senkinek sem tetszik, ha kétszer vagy éppen többször kell vizsgáznia, de a vizsgázató tiszt nem örül, ha meg kell „buktatnia” valakit.

Tény az, hogy elég sok jelölt sikertelenül próbálkozik a jogosítvány megszerzésével. Miért? Ki a hibás?

Polyó év februárjában 183 jelölt vizsgázott, olyan jelöltek, akik elvégezték az amatőr sofőriskolát. Százegyen (54,6 százalék) megszerezték a jogosítványt, nyolcvan-ketten (45,4 százalék) nem, közöttük hetvenket a vezetési gyakorlati vizsgán bizonyultak felkészületlennek.

Azt kérdeztük, ki a hibás? A válasz: azok, akik nem végeztek jó munkát, nem készítették elő kellőképpen a vizsga eredményeit, azt, hogy „elhalasztották” őket vagy éppen visszautasították. hajlamosak megdöbbenéssel kijelentésekre. Miért? Az igaz, hogy senkinek sem tetszik, ha kétszer vagy éppen többször kell vizsgáznia, de a vizsgázató tiszt nem örül, ha meg kell „buktatnia” valakit.

Tény az, hogy elég sok jelölt sikertelenül próbálkozik a jogosítvány megszerzésével. Miért? Ki a hibás?

Polyó év februárjában 183 jelölt vizsgázott, olyan jelöltek, akik elvégezték az amatőr sofőriskolát. Százegyen (54,6 százalék) megszerezték a jogosítványt, nyolcvan-ketten (45,4 százalék) nem, közöttük hetvenket a vezetési gyakorlati vizsgán bizonyultak felkészületlennek.

Azt kérdeztük, ki a hibás? A válasz: azok, akik nem végeztek jó munkát, nem készítették elő kellőképpen a vizsga eredményeit, azt, hogy „elhalasztották” őket vagy éppen visszautasították. hajlamosak megdöbbenéssel kijelentésekre. Miért? Az igaz, hogy senkinek sem tetszik, ha kétszer vagy éppen többször kell vizsgáznia, de a vizsgázató tiszt nem örül, ha meg kell „buktatnia” valakit.

Tény az, hogy elég sok jelölt sikertelenül próbálkozik a jogosítvány megszerzésével. Miért? Ki a hibás?

Polyó év februárjában 183 jelölt vizsgázott, olyan jelöltek, akik elvégezték az amatőr sofőriskolát. Százegyen (54,6 százalék) megszerezték a jogosítványt, nyolcvan-ketten (45,4 százalék) nem, közöttük hetvenket a vezetési gyakorlati vizsgán bizonyultak felkészületlennek.

Mind a mai napig nem beszélünk a gépkocsivezetéshez szükséges jogosítvány megszerzésének körülményéről. Itt az alkalom, vizsgáljuk.

Köztudomású, hogy a gépkocsivezetési vizsga tételéhez mindenki hozzáférhet, mindenkinek rendelkezésére áll a közúti közlekedés szabályozó törvény. Ezt kiadtak egy kérdés-felelet rendszerű témagyűjteményt is. Ezen a téren tehát nem maradt hátra sok tennivaló.

Egyesek mégsem értik ezt meg. Sokszor előfordul, hogy a magánbeszélgetésekben X vizsgázató tisztul azt állítja, hogy tulzatosan szigorú és igényes, vagy Y-ról, hogy „megértőbb” és így tovább. Masok meg, mikor tudomásukra hozzák a vizsga eredményeit, azt, hogy „elhalasztották” őket vagy éppen visszautasították. hajlamosak megdöbbenéssel kijelentésekre. Miért? Az igaz, hogy senkinek sem tetszik, ha kétszer vagy éppen többször kell vizsgáznia, de a vizsgázató tiszt nem örül, ha meg kell „buktatnia” valakit.

Tény az, hogy elég sok jelölt sikertelenül próbálkozik a jogosítvány megszerzésével. Miért? Ki a hibás?

Polyó év februárjában 183 jelölt vizsgázott, olyan jelöltek, akik elvégezték az amatőr sofőriskolát. Százegyen (54,6 százalék) megszerezték a jogosítványt, nyolcvan-ketten (45,4 százalék) nem, közöttük hetvenket a vezetési gyakorlati vizsgán bizonyultak felkészületlennek.

Azt kérdeztük, ki a hibás? A válasz: azok, akik nem végeztek jó munkát, nem készítették elő kellőképpen a vizsga eredményeit, azt, hogy „elhalasztották” őket vagy éppen visszautasították. hajlamosak megdöbbenéssel kijelentésekre. Miért? Az igaz, hogy senkinek sem tetszik, ha kétszer vagy éppen többször kell vizsgáznia, de a vizsgázató tiszt nem örül, ha meg kell „buktatnia” valakit.

Tény az, hogy elég sok jelölt sikertelenül próbálkozik a jogosítvány megszerzésével. Miért? Ki a hibás?

Polyó év februárjában 183 jelölt vizsgázott, olyan jelöltek, akik elvégezték az amatőr sofőriskolát. Százegyen (54,6 százalék) megszerezték a jogosítványt, nyolcvan-ketten (45,4 százalék) nem, közöttük hetvenket a vezetési gyakorlati vizsgán bizonyultak felkészületlennek.

Azt kérdeztük, ki a hibás? A válasz: azok, akik nem végeztek jó munkát, nem készítették elő kellőképpen a vizsga eredményeit, azt, hogy „elhalasztották” őket vagy éppen visszautasították. hajlamosak megdöbbenéssel kijelentésekre. Miért? Az igaz, hogy senkinek sem tetszik, ha kétszer vagy éppen többször kell vizsgáznia, de a vizsgázató tiszt nem örül, ha meg kell „buktatnia” valakit.

Tény az, hogy elég sok jelölt sikertelenül próbálkozik a jogosítvány megszerzésével. Miért? Ki a hibás?

Polyó év februárjában 183 jelölt vizsgázott, olyan jelöltek, akik elvégezték az amatőr sofőriskolát. Százegyen (54,6 százalék) megszerezték a jogosítványt, nyolcvan-ketten (45,4 százalék) nem, közöttük hetvenket a vezetési gyakorlati vizsgán bizonyultak felkészületlennek.

Juhtenyésztők!

Kössenek szerződést az egész gyapjúhozamra a DCA vállalattal. Ebben az esetben

- előnyös áron értékesíthetik a gyapjút,
- a szerződés értékének 45 százalékát kitevő előlegeket kapnak,
- mentesülnek minden más átadási kötelezettségüktől,
- előnybe részesülnek a legeltetésnél.

Forduljanak bizalommal

- a DCA egységeihez
- a községi felvásárlókhoz és ezek megbízottaihoz.

(136)

Az ipari cikket értékesítő HKSZ

elad
bútorcsomagolásból származó keményfa hulladékot tonnánként 280 lejért

Megvásárolható a Poetului utcai bútorerakathoz (megközelíthető a 9-es autóbusszal).

(131)



Az üzenet lángja

A Muncipiumi Művelődési Ház magyar együttese a színház Studiojában mutatkozott be. Radnóti emléket idéztek ösztönzést, becsületet, tisztázzák a színház és gondolatok tartalmát szolgálatát. Hivatásos művésztársulat, amelyben három nyelvű előadások szerepelnek. Hivatásos művésztársulat, amelyben három nyelvű előadások szerepelnek. Hivatásos művésztársulat, amelyben három nyelvű előadások szerepelnek.

Az emlék csöndet parancsol. Előreldők s tan zakatoló szívet sem hallom. Látom a század nagy tragédiáját. Tömegsírrok felé menetelő milliókat... Egy csattanás... Tarkon löktek. Abba közeget mellett egy tömegsírba bukkott. De szíve fölött egy kis füzetecke, amelyen három nyelvű ez olvasható: „Ez a jegyzőkönyvecske Radnóti Miklós magyar költő verseit tartalmazza”. Szomorú razglednicák utolsó üzenetei, amelyben ő szövezt, aki igaztalan önvádait érezte, még akkor is, mert édesanyja és iker-

Jegyzetlapok

öccse meghaltak az ő születésékor. Ő szövezt, aki ha emlékezett, félelmet és rettegést asszociált. A háború, forradalom és ellenforradalom elméit hozta a vállán egészen az újabb és még vadabb emberitárság. A summa cum laude minősítésű doktorátussal és tanári oklevéllel oly korban élt, hogy tanári kinevezés neki nem jutott. Az elviselhetetlen valóság ellen ezért teremt lelki valóságot a fasizmus halálos atmoszférájában, amelyben minden ártatlan, tiszta, nemes eszményt képviselő ember sorsának jelképevé válik. Aldozat lesz, mert csak az lehet korában, példa a jövőben, mert — tudja, hiszi — lesz jövő. Poéta doctus akart lenni és az volt. Lírájában az idilli és lázadás azonosossá vált. Költészetét csúcsára a jugoszláviai Bor melletti Lager Heidenau polgári humanizmuson szocializmust igénylő felfogásával, becsületes hitevel a jövőben.

M. I.



Áprily Lajos

Március

A nap tüze, látod,
a fürge diákok
a hegyre kicsalta: a csucsra kiállt.
Csengve, nevetve
kibuggyan a kedve
s egy ős evoét a fénybe kiállt

Régi, kiszáradt
tő vize árad,
néma kutakban a víz kibuzog.
Zeng a picinyke
szénfeji cinke
vig dithyrambusa: daktilusok.

Selymit a barka
már kitakarta,
sárga virágját bontja a som.
Fut, fut az áram
a déli sugárban
s hőkken a hó a hideg havason.

Barna patakja
napra kacagva
a lomha Marosba csengve siet.
Zeng a csatorna,
zeng a hegy orma,
s zeng, ugye zeng, ugye zeng a szived?

Az aradi jakobinusok

A nagy francia forradalom eszméi Arad megyében is elterjedtek. A fennmaradt felvilágosult könyvtárak anyagából tanulmányozhatjuk, hogy a kor haladó gondolkodású emberei mit ismertek az enciklopédisták és a francia materialisták műveiből. Találunk olyan adatot is, hogy egyes felvilágosultak a forradalmi lapot, a Moniteur is járatták. Így közvetlen forrásból értesültek az eseményekről. Ismerjük a korabeli megyei határozatokat a forradalmi eszmék terjedésének megakadályozásáról. Eltiltottak ugyanakkor a XVI. Lajos, francia király lefejezését ábrázoló viasz képeket. 1793 novemberétől többszáz francia menekült helyeznek el városunkban. A történetírás számoltatja — a forradalmi eszmék terjedése szempontjából — az itt járt menekülteket és ugyanakkor a „royalista arisztokratákat és kalandorokat is”. 1794 végén több mint 1200

franciát, tisztet és közlegényt őriznek a várban. A megyegyűlésen — titkosan — ismertetik a forradalmi eszmék terjedésének megakadályozásáról legfelsőbb határozatokat. A jakobinus mozgalom aradi hívei közt tartja szá-

vicsot Aradra helyezik, mint a bölcsélet tanárát. A legerdekesebb aradi jakobinus azonban Réz József szemorvos. Az akkor 36 éves orvosdoktor, gabonakereskedéssel is foglalkozott. Az aradi vásáron összeszólalkozott Kazay

vezetője. A tanuk egyrésze Réz antiklerikáliszmusáról vall. Másrésze királyellenességet bizonyítja. Réz kihallgatásakor tagadta a terhére rótt vádak. A megyei „különös” gyűlés úgy döntött, hogy a szemorvost továbbra is fogva tartja és irrományait, levelezését lefoglalja. (1958-ban került elő a Réz ingóságainak és iratainak

tett tárgya — feltételezhetően — Rézé lehetett. Az egyik századzi levéltárban is őriztek latin és német nyelvű — feltételezhetően helyi vonatkozású — anyagot a mozgalomról. A jakobinusok hagyatékából maradtak fenn a közgyűjteményeinkben található „szabadság” is. Az érdekes rajz a kivégzett jakobinusok nevét mutatja egy-egy levélben. A fa törzsén Martinovics nevét olvashatjuk.

„Szomorú” nevezetessége városunknak, hogy a mozgalom egyik feltételezett árulója, Sehy (Kemény) Ferenc, szintén aradi volt. A tehetséges, de izága színészről a kutatás kiderítette, hogy a hatóságok megbízásából furakodott a mozgalomba. Sehy csufos véget ért. 1799-ben Nagyváradon, kocsmái verekedésben, agyonszúrták. A napjainkban folyó helytörténelmi kutatások előreláthatólag még számos adatot tárnak majd fel a kétszáz év előtti demokratikus mozgalom történetéből.

ficsaykés

Helyi hagyományaink

mon a kutatás Híreiszit Ferenc joghallgatót, aki a megye határozatából a Bibich-öszöntőjéig élvezte. A derék ifjú, Kazinczy Ferenc nagy elragadtatással ír. A Martinovics-perben szerepel Hendrey Pál, ugyancsak aradi joghallgató.

Jancsó Elemér, kolozsvári professzor, a kérdés legkiválóbb hazai ismerője szerint maga Martinovics Ignác többször járt Bradon és Temesvárott. Egyébként 1780-ban várták, hogy a nagyképességű Martino-

Mihály tisztviselővel. Kazay följelentette a szemorvost. Keresetében részletes eszmék terjesztő, „frizurás bolond”-nak nevezte. Réz viszontváltotta a „ragalmazója” ellen. A vizsgálat során Kazay irrományai között „Alfradus ab Ország” titkos név-aláírás levelet találtak. A lefoglalt levelezésből kiderült, hogy a latin nyelv gyakorlására „Confraternitást” alapítottak és mindenkinek külön „titkos” neve volt. A legújabb kutatások szerint ennek a társaságnak Réz volt a

lefoglalásáról felvett jegyzőkönyv). Az aradi szemorvos neve a jakobinusok perében is föltűnik. Kesőbbi sorsa ismeretlen. A kérdés kutatói szerint a két jakobinus személyi ellentétből jelentette föl egymást és így jutott a hatóságok tudomására a mozgalom aradi szervezete. A per során többször szóba került Arad és Temesvár. Az 1880-as években, Újradnál, a Marosban, érdekes pecsétnyomok találtak. A „titkos” jelzésekkel és szabaddóműves jelvényekkel dísz-

MEZEI VIRÁGOK *)

Csak örömteli szívvel üdvözlöhetjük az aradi Népi Alkotások Hazának újabb izléses kiadványát. Ion Mărgineanu ígvekeztetett igazolja ez az újabb kiadás, mely teret biztosít megynék gazdag folklorjának megismerésére. A gyűjtők: Vitalie Munteanu, Teodor Uiuu, Zenobia Pristoleanu, Iosif Dohangie az aradvidéki színes néprajzi tájak: Zaránd, Körösköz, Hegyalja, Marosvölgy népköltészetének kiváló ismerői. A kötet sokévi fáradságos gyűjtés eredménye: a lejegyzés szakszerű. Minden versnek megismerhetjük közvetlen forrását, a községet, az adatközlő nevét, korát. Ily módon a kötet hasznára válik nemcsak az átlagolvasónak, hanem a tudományos kutatóknak is.

Mezei virágok — olvassuk a címlapról s a versek feletti díszítő elemek között egyaránt. Valóban mezei virágok: a lírai népköltészet gyöngyszemei. Készítem a statisztikát: a kötetben szereplő 149 népdal közül legtöbb a szerelmi dal, 9 lakodalmi rigmus, újabb 15 lakodalmi csujogató, 23 tánc csujogató s végül 33 katonadal, gunydal s egyéb lírai anyag.

Az összkép felüli az egész megvált. A gyűjtők hovatartozásának megfelelően mégis egyes falvak lényegesen gazdagabban szerepelnek mint a többiek. Az első helyen Kovaszinc áll 53 gyűjtéssel, ezt követi Körösbökény 17 verssel, majd Berza 15, Kiszindia 9, Petris 7, Repszeg és Halmagysucs 6—6 gyűjtéssel. A többi falvak, mint pl. Bál, Revetes, Aldesti, Básesti, Soborsin, Temesest, Pleskuca, Borossebes, Kúrtós, Seprós, Szekudvar, Kurtaker, Iltó stb. már lényegesen kevesebb gyűjtéssel szerepelnek. Érdemes mégis megemlítenünk, hogy a kötetben 37 aradmegyei fa-

lu s összesen 100 adatközlő szerepel.

Az adatközlők általában az idősebb generáció tagjai, s ezzel is mintegy alátámasztják azt a nyilvánvaló tényt, hogy gazdag folklorunk gyűjtésével bizony sietni kell, mert az öregekkel az eredeti forrásanyag ismerőinek tömegei halnak ki, s ami megmarad, az már hiányos, csak másodforrás.

A kötetben szereplő népdalokról nem mondhatunk egyebet csak, amit a cím: mezei virágok, gyöngyszemek. A csodálatosan meleg, egyszerű s mégis színpompázó változatok népdalkincs eredeti példányai, úgy, ahogy élénkezték: fonókban, lakodalmokban, sorozásnál, vagy éppen népdalfesztiválon. Semmi csiszolás, semmi hozzátoldás. Eppen ez a kötet nagy értéke.

De egyben riadó is! Igen, riadó, mert van mit gyűjteni mindenütt, s az idő sürget. S hogy vannak még lelkes buvárai a népi kultúra eredeti kincsesházának, példa rá a négy lelkes vidéki pedagógus önfeledő munkája.

De ugyanakkor felhívás is! Felhívás, hogy nekünk, aradmegyei magyaroknak is megvannak meg eredeti kincseink, csak kissé mélyen. Utána kell bányásznunk, felszínre kell hoznunk s nemcsak alkalomszerűen, hanem rendszeres gyűjtéssel: vásárokon, buscukon, lakodalmakban, sorozásnál, mezei munkában vagy éppen temetésnél, siratóban, s mindenütt, ahol alkalom kínálkozik.

A megyei Népi Alkotások Hazának meg van a lehetősége, hogy ehhez anyagi támogatást is adjon, s ha nem is ilyen széles választékban, de egyszerűbb formában a megye magyarnyelvű folkloranyagát is közreadja.

Izletől pedig ime néhány szál a mezei virágokból:

A GÁINAI CSUCSON

Jön a mócnak mócleánya
Fel a csucsra, Gáinára.
Gyöngyös füzert akar venni,
Gyűrűt az ujjára tenni,
Fehér gyolcsot, fehér selymet,
Mennyszonyi fátalt, szépet.
Jön a móclány, dalol szája,
Szól a legény furulyája.
A móclány csak dalol s bámul
S rá a legény még csudábul.
Dala után a lány csendes,
A legénynek így tetszik meg.
Szénaszálnak zöld levele,
Jó legénynek szelid szíve,
Kishalmágyi parasztleány
Búszke mint a pávamádar,
Jó a lelke, teste sudár.

(Gáinai vásár, 1961)

LÁNYOK A FALUNKBÓL!

A mi falunk szép lányai
Bolytör rognak térphez menni.
A Körös az ajtót mossa,
A sok hamut mind kimossa.
(Repszeg, Petroman Alex.)

CSUJOGATO

Verd erősen a csizmádat,
Ne sajnáld rá a talpadat,
Hagy lássák a búszke lányok
Patkóidnak csillogásokat!
Hagy lássák a búszke lányok!
Csoklom a piros szátok!
Foguk fehér, mint a gyöngy,
Szemük parázs s csupa könny!
(Körösbökény, Zeni Motea)

HA MAJD JÖN A VÁSAR!

— Rossz lehet neked asszonyka,
Mert az urad biz' csunyaeskal!
— Hadd legyen csak rut és csunya!
Kiviszem majd a vásárra,

Istrángot kötök nyakába
Ugy kínálom eladásra.
Jó hangosan kiabálom:
„Eladó az uram, párom!”
(Kovaszinc, Cölf Vióra)

* Flori din cimp. Culegere de folclor poetic din ju etul Arad. in tomcitá de Vitalie Munteanu, Teodor Uiuu, Zenobia Pristoleanu, Iosif Dohangie. Arad, 1969. Casa Creatiei Populare.

KOVACH GEZA

MILYEN A STÍLUSA ?

(II.)

A középkor sötét, zavaros, korlátozott világa a stílusutaknak tovább fejlődésének is gátakat szabott. Ezekben az időkben az 6-korhoz viszonyítva bizonyos visszafeléjű tapasztható. A szegényes kutatói terület nem terjed túl a levelek és a prózai írásművek szerkesztésén. Ezt az átmeneti korszakot váltja fel a reneszánsz és a humanizmus világa, amely mint a művelődés minden területén — a stílus szemléletében is az antik eszményekhez fordul vissza, új elemekkel gazdagítja azokat. Ekkor következik a stílusutaknak második nagy virágzásának időszaka. A stílus vizsgáló szakkönyvek tárgyalási módja az ókori retorikához válik hasonlóvá. A szép és helyes stílus szabályait, más néven a stíluskövetelményeket állítják a tárgyalás középpontjába, mint pl. világosság, szabotosság, szemléletesség. Erre az időszakra esik a modern európai irodalomnak kialakulása. Nem csekély szerepet játszottak ebben a folyamatban a stílus elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozó tudósok, írók: a francia Voltaire, a német Adelung és mások. Ekkor érkezik el a stílisztikának a poétikától és retorikától való különválásának ideje is. E két utóbbi tudományág csak a szépirodalmi művek nyelvének vizsgálatát tartotta szem előtt, meglehetősen elhanyagolva a mindennapi nyelv stílusát. A stílisztika — mint teljesen önálló tudomány — hamarosan a stílusutaknak nyit meg a stílus utatásában. A XX. század elejétől kezdve a svájci francia Bally fellépésével új nyelvutadományi alapokra fektetik a stílisztikát. Bally a nyelvi elemek (ige, főnév stb.) hangulati értéket, kifejezőerőt tulajdonít. A következő évtizedekben — tevékeny, hasznos viták után — Bally elméletének számos változata születik meg a különböző országokban. Valamennyinek közös jellemvonása, többféle nyelvi stílus és stílusárnyalatot különböztet meg. Így beszélnek szépirodalmi és társalgási stílusról. Megismerik azokat a nyelvi elemeket, amelyek egy-egy stílus kialakulásában fontosabb szerepet játszanak. Pl. a tudományos stílusban többek között a műszók gyakori használata, a szépirodalmi stílusra a művészi kifejező eszközök alkalmazása (hasonlat, metafora, jelző stb.) jellemző.

A nyelvi stílusban belül alakultak ki a stílusárnyalatok vagy stílusnézetek. Ezek alapján beszélhetünk fenékli, szenvedélyes, választékos, ünneplő, cikornyás, durva stb. változatokról. Ezeket az árnyalatokat elcsúszóban a szépirodai és a társalgási stílus aláírja ki. BRAUCH MAGDA, tanárnő

Megnyílt Gy. Szabó Béla tárlata

Nagyszámú közönség jelenlétében nyitották meg tegnap a Megyei Múzeum kiállító termében Gy. Szabó Béla tárlatát. A világ-hírű grafikus munkásságát már külföldön is jól ismerik. Bemutatókzárásról Kínában, Szovjetunióban, Ausztriában, Belgiumban, Magyarországon stb. a külföldi sajtó nagy elismeréssel nyilatkozott. Utoljára Ferenczy Juliával közös tárlatán állított ki Kolozsvárott. A művészet érdemes mesterének aradi bemutatkozását nagy érdeklődés előzte meg. Tárlatának ünnepélyes megnyitóján Olariu Ovidiu, a Megyei Múzeum igazgatója mondott beszédet, Ezután a művész grafika-

technikai bemutatót tartott, majd a közönség megtekintette a kiállított 20 Dante-illusztrációt, a 12



Gy. Szabó Béla egyik régebbi munkája, Ady szülőháza (falmetszet).

Enrie Roscovici

VÁRAKOZÁS

A FERJ: Semmi.
A FELESEG: Csak kedd van még.
A FERJ: Nagyon alkalmas nap lett volna.
A FELESEG: Holnap sincs késő.
A FERJ: Még egy nap izgalom... Nem vagyok már abban a korban, hogy annyira bírájam az izgalmakat.
A FELESEG: Másra fogunk gondolni. Beszéljünk inkább a fenyőkről.
A FERJ: A fenyők nagyon közvetlenül kapcsolódnak ehhez.
A FELESEG: Akkor egy könyvről.
A FERJ: Minden könyv közvetve kapcsolódik ehhez.
A FELESEG: Játsszunk bujcskát. Nem, nem, ez már igazán nem megy. Énekeljünk valamit:
Bujj, bujj zöldág,
Zöld levelesce,
Nyitva van az aranykapu
Csak bujjatok rajta...
A FERJ: Elég! Minden szóban van egy célzás. A legjobb lenne aludni.
A FELESEG: Ez valóban meggondolatlan-ság lenne. Az alvás álmokat jelent, az álmok pedig... Ha álmok nélkül is tudnánk aludni...
A FERJ: Nem vagyunk már abban a korban, kedvesem, amikor álmok nélkül is tudnánk aludni.
A FELESEG: Még egy nap türelem. Egy éve várunk már csendesen, izgalom nélkül és most, az utolsó pillanatban veszítjük el a türelmünket. Ez nem méltó hozzánk, kedves! Emlékezz arra, hogyan volt a tavaly. Últünk mint most, te a fotelben, én meg a kanapén és vártunk. Meg voltál győződve arról, hogy hasztalan... Elszávtál három cigarettát egymás után. Ha jól emlékszem meg a fejed is elkezdett fájni. Egy adott pillanatban az idegeid felmondták a szolgálatot. Majdnem elajultál. De abban a pillanatban csengett Petrica és átadta neked a levelet.

A FERJ: Ez tavaly történt... Háromszázhatvanöt nap múlt el azóta. És ez alatt az idő alatt Petrica egyetlen alkalommal sem nyitott be az ajtónkon... Lehet, hogy már nem is él. Lehet, hogy már kerültebe helyezték... A helyettesítője nem ismer minket, nem tudja, kik vagyunk, azt se tudja, hogy vagyunk...
A FELESEG: A cím rajta van a borítékon. Függetlenül attól, hol lakunk és kik vagyunk, ő köteles megkeresni minket, köteles a lakásunkra hozni a levelet. Minden foglalkozás megköveteli a fegyelmet.
A FERJ: Természetesen.
A FELESEG: Látod, nincs miért izgasd magad. Az a fontos, hogy holnapig türelmesen várjunk. Egy nap nagyon hamar eltelik.
A FERJ: De ebbe a napba belezufozódtam egy egész év. És egy év nagyon nehezen múlik el. És végeredményben nem vagyunk biztos abban, hogy holnap...
A FELESEG: Akkor elmész a postára.
A FERJ: A posta nem tud felvilágosítást adni, csak az ajánlott leveleket illetően. Az egyéb levelezésekről nem létezik kimutatás.
A FELESEG (kinéz az ablakon): Nem akarsz te is kinézni? Távollról úgy néz ki, mint Petrica... Nagy táská lóg le a válláról, a fején tányérsapka van és a jász... A jász is mintha az övé lenne... Biceg a hal-lábara. Amióta elesett, tudod... Nem tudom megítélni, közeledik-e, vagy távolodik.
A FERJ: Se nem közeledik, se nem távolodik. All... Most távolodik.
A FELESEG: Megállt... Keres valamit a táskájában... Továbbment... Utána kéne hogy fuss. Talán elfelejtette a nevünket. Menj, kedves!

A FERJ: Nem. Petrica nagyon jól ismer minket. Ha hozott volna valamit számunkra, egyenesen idejött volna.
A FELESEG (nosztalgikával): Amikor fiatal voltam, minden héten kaptam levelet... Uj-évkor tucatszámra érkeztek az üdvözlő lapok. Idővel megírított a levelezés. A bátám írt neha... De utóbb minden ismerősünk üdvözlött. „Boldog újévet, Gabi”, „Szerencsét és boldogságot, Bucur”, „Sok boldogságot az új esztendőben, Mihai”, „Erőt, egészséget, Felicia”, „Bőséges új esztendő, Stela”.
A FERJ: Stela már öt éve nem írt semmit... Gabi meghalt. Mihairól és Bucuról nem tudunk semmit... Azt hiszem ők sem élnek már.
A FELESEG: Lehetetlen. Fiatalabbak voltak nálunk... Elfelejtettek... Valamennyien elfelejtettek... A bátám is elfelejtett.
A FERJ: Azt hiszem, igazad van. Nagyon sokan elfelejtettek... Ez természetes... Anyanyian születtek, fiatalok! Mi, öregek elme-gyünk lassan.
A FELESEG: Nem akarom hallani, hogy így beszélsz. Elfelejtettek, hát elfelejtettek. Ugy teszünk mi is, mintha elfelejtettük volna őket. Alapjába véve semmink sem hiányzik. Csak mi ne felejtsük el saját magunkat. A te ötleted, hogy mi küldjünk magunknak új üdvözlőlevelet, kitűnő. Ugy várjuk őket, mintha másoktól jönnének. Idén, mit kívántál?
A FERJ: Azt akarom, hogy meglepetés legyen.
A FELESEG: Könyörgök, mondd már!
A FERJ: Ne erőszakoskodj, fölösleges.
A FELESEG: Legalább az első szót, a többi majd kitalálom.

A FERJ: Elrontod a várakozás szépségét. Természetesen valami nagyon szépet írtam. Olyat, mint talán még soha.
A FELESEG: Nagyon kíváncsi vagyok tétél. Csak nehogy elkallódjon valahol az üdvözlő. Jól írtad rá a címet?
A FERJ: Micsoda kérdés!
A FELESEG: A te korodban, kedves, könnyen tévedhetsz.
A FERJ: Kitűnő emlékezőtehetségem van.
A FELESEG: Ráírtad a kerületet is?
A FERJ: Természetesen.
A FELESEG: Akkor nem értem. Három nap alatt, egy levél, helyben...
A FERJ: Most már te is láthatod, hogy nem alaptalan az idegességem.
A FELESEG: El kellett volna szaladji Petrica után. Legalább megkérdezhettél volna.
A FERJ: Az én vérvnyomommal?...
A FELESEG: Bocssás meg, elfelejtettem... elfelejtettem...
A FERJ: Elfelejtetted a vérvnyomommal?
A FELESEG: Ó, nem, csak egy pillanatra... Mit csináltam?
A FERJ: Keresem a cigarettámat... Nem tudom, hova tettem. Bizonyára a kabátzsemben van.
A FELESEG: Rögtön behozom. (Kimegy).
A FERJ (egyedül): Elfelejtette a vérvnyomommal, milyen különös!
A FELESEG (visszajön): Tessék a cigarettáid!... És még valami... az újjei köszöntő.
A FERJ: Lehetetlen. Megérkezett? Mégis megérkezett?...
A FELESEG: Abban a pillanatban megérkezett már, amikor elküldted.
A FERJ: Isteneim, a zsemben maradt?!
A FELESEG (olvas): „Boldog újévet, So-col”. Milyen szép!... Milyen szép!...
ZNOROVSKY ATTILA fordítása

NEMZETKÖZI ÉLET

HÍRUNK A NAGYVILÁGBAN

ION DRINCEANU, Románia Szocialista Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete Ruanda Köztársaságban, benyújtotta megbízólevelét Gregoire Kayibanda elnöknek.

Az átnyújtási ünnepségen jelen volt a ruandai kormány több tagja.

Ruanda Köztársaság elnöke és a román nagykövét között szíves megbeszélés folyt le.

ALEXANDRU IOAN CUZA születése 150. évfordulója alkalmából a párizsi irodalmi és human tudományi fakultás, valamint a Román Tanulmányi Intézet ülést tartott a Sorbonne-on. Constantin C. Giurescu akadémikus, a Bukaresti Egyetem professzora előadást tartott a román nemzeti állam kialakulásáról. Felszólalt még Pierre Renouvin történész, sorbonne-i tiszteletbeli dékán.

PENTEKEN BONNAN a román nagykövetség rendezésében emlékeztet tartottak Alexandru Ioan Cuza fejedelem születésének 150. évfordulója alkalmából. Az este jelen volt Constantin Oancea, Románia bonni nagykövete, számos tudós, művészeti személyiség, újságíró.

Gheorghe Pușcaș, professzor, a román nagykövetség első titkára előadást tartott a román fejedelem életéről, majd bemutatták a Momente istorice című román dokumentumfilmet.

Az erfurti találkozó után

— Willi Stoph jelentése a Népi Kamara ülészekén — Willy Brandt beszámolója a Bundestagnak

BERLIN. — St. Deju, az Agerpres tudósítója jelenti: Willi Stoph, az NDK Minisztertanácsának elnöke a Népi Kamara március 21-én tartott 16. ülésén előterjesztett jelentésében hangsúlyozta, hogy az erfurti megbeszélések a Német Demokratikus Köztársaság kezdeményezte, állást foglalva a Németország SZK-val való normális kapcsolatokat illetően. Rámutatott, hogy eddig az előző nyugatnémet kormányok politikája miatt nem lehetett normalizálni az NDK és az NSZK kapcsolatát.

Az erfurti találkozó utalva a Minisztertanács elnöke kijelentette, hogy az hasznos volt, s hogy a két kormány közötti megbeszélések szükségesszerűek. A továbbiakban úgy vélekedett, hogy a találkozó megmutatkozott a két küldöttség különböző, sőt ellentétes szempontjai.

Németország SZK-nak azt a javaslatát illetően, hogy a két német állam között létesítsenek különleges kapcsolatokat, Willi Stoph kijelentette, nem egyetlen német állam létezik, tehát kapcsolatunk sem lehetnek különlegesek, azok csak a nemzetközi jogszabályokon alapulhatnak. Ebben az értelemben Willi Stoph emlékeztetett a Német DK-nak a két német állam közötti kapcsolatokra vonatkozó szerződésrevezetése. A Minisztertanács

elnöke egyszersmind arra is rámutatott, hogy Nyugat-Berlin kérdése nem képezheti vita tárgyát a két német állam között, minthogy Nyugat-Berlin nem tartozik Németország Szövetségi Köztársaságához.

A szónok úgy vélekedett, hogy az erfurti találkozó tárgyalások légkörében zajlott le, s hogy a népek beketőrékvei magától értetődőek; éppen ezért az NDK részéről a megbeszélések folytatása biztosnak tekinthető. W. Stoph tájékoztatta a Népi Kamarát arról, hogy elfogadta az NSZK-kancelárjának a nyugat-németországi Kasselbe szóló májusi meghívását.

Az ülészek végén a résztvevők nyilatkozatot fogadtak el, s abban jóváhagyták az NDK küldöttségének erfurti tevékenységét.

BONN. — M. Moarcs, az Agerpres tudósítója közli: Willy Brandt, Németország SZK-kancelárja beszámolt a Bundestagnak erfurti megbeszéléseiről. Kijelentette, helyes, szükséges és hasznos volt találkoznia Willi Stoph-fal, a Német DK Minisztertanácsának elnökével. Stoph urral — a köztünk fennálló véleménykülönbségek ellenére — egyetértünk abban, hogy a látogatás szükséges volt a két német állam kapcsolatának javítása érdekében — hangsúlyozta — a

jövőben több ilyen találkozóra lesz szükség, függetlenül attól, hogy azok milyen szinten kerül sor. Erfurt csak a kezdetet jelentette. A továbbiakban a cancellár a május 21-i kasseli találkozóra foglalkozott, s rámutatott, hogy az első találkozó következtetéseiből gyakorlati eredményeknek kell születniük. Ma, az összes érthető kétségek ellenére, valószínűbbnek tartom, mint két nappal ezelőtt, hogy elérhetjük ilyen eredményeket — mondotta.

Willy Brandt, miután megerősítette kormányának álláspontját a német kérdésben, valamint Nyugat-Berlin problémájában és kifejezte országa hűségét az atlanti szövetséghez, elmondotta, hogy Németország SZK jobb kapcsolatokat kíván kiépíteni a kelet-európai országokkal.

AMINT A TASZSZ KÖZLI, Nyikolaj Podgornij, a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje Elnökségének elnöke április első felében látogatást tesz Japánban. A japán kormány meghívására ott lesz az Oszakai Világkiállításon a Szovjetunió nemzeti napja alkalmából.

LENGYEL NK:

Varsó legfiatalabb negyede.

A román-egyiptomi kereskedelmi kapcsolatokról

„Az EAK és a Románia Szocialista Köztársaság közötti barátság és gazdasági-műszaki kooperáció útján” című cikkében az Al-Ahram megállapítja, hogy Románia kereskedelmi kapcsolatát a világ más országaival a szuverenitás és a nemzeti függetlenség tiszteletben tartásának, a belügyekbe való be nem avatkozásnak, a jogegyenlőségnek és a kölcsönös előnyöknek az elvei vezérik.

„E politika eredményeként — hangoztatja a cikk — a román-egyiptomi kereskedelmi kapcsolatok az utóbbi időben szüntelenül fejlődtek, s ehhez hozzájárult a Corneli Burtică külkereskedelmi miniszter vezette román küldöttség nemrég kairói látogatása. A látogatás során új hosszú lejáratú kereskedelmi egyezményt írtak alá, amelynek értelmében 10 százalékkal nő a két ország közötti árucseré.

Jelenleg Románia berendezést szállít és műszaki segélyt nyújt az alexandriai és a hamraweini sződa- és foszfátgyár építéséhez — írja a lap. Románia kiváló műszaki tulajdonságú traktorokat szállít az EAK-nak és lehetővé teszi az egyiptomi munkásoknak, hogy megtanulják a traktorok vezetését és karbantartását. Románia fedezi jórészt az EAK fa-, kőolajtermék- és iparibereendezés-szükségleteit.

A KÜLFÖLDI SAJTÓBÓL

Milyen „öreg” az ember?

Nemrég dr. Louis Leakey Nairobiban, Kenya fővárosában bejelentette, hogy egy hozzávetőleg 20 millió évvel ezelőtt élt emberfosztort fedezett fel. E szerint az eddig felfedezett emberformájú fosztortól legújabbak kora kétszerese az eddig felfedezettnek.

Dr. Louis Leakey kijelentette, hogy felfedezései szerint a kort, amikor az ember különvált a majomtól, hozzávetőleg 1 millió nemzedékkel előre kell helyezni. Állításának alátámasztására felmutatott Rustingában és Son-gorban (Kenya) talált alkapcsokat és fogakat, amelyek valószínűleg egy emberhez hasonló fajhoz tartoztak. Ez a fajta a miocénium első felében élt, jóval a jégkorszak előtt.

A bemutatott kövületek valószínűleg 8 „embertől” származtak és jól látható nyomok szerint hiénák vagy más hozzájuk hasonló húsevő állatok marcan-golták szét 19 millió évvel eze-

lőtt. „Első látásra — mondotta a tudós — semmi meglepő nem láthatunk, holott valójában az eddig felfedezett legújabb emberformájú fosztortól legújabbak kora kétszerese az eddig felfedezettnek. Dr. Louis Leakey javasolta, hogy az új fajtát nevezzék el Kenyapithecus Africanus-nak. Ez egy alacsony termetű, gyenge emberhez hasonló élő-lény volt, aki semmiféle fegyverrel nem rendelkezett a húsevő ragadozókkal szemben. Ez tekinthető a 10 millió évvel később élt Kenyapithecus Wickeri fajta előfutárának. Ennek az emberformájú fosztortól a fossziliált ugyancsak dr. Leakey fedezte fel hat évvel ezelőtt a kenyai Fort-Ternan helységben. Eddig ezt tekintették az ember legújabb fosztort, noha sok szakember feltételezte, hogy sokkal régebbi fosztort is felfedeztek, főleg Indiában vagy Afrikában. Leakey professzor új felfedezése beigazolta ezt a feltevést. (Action — Tunis)

KUDARCCAL JÁRT A KÖZÖS PIAC MINISZTERI TANÁCSÁNAK ÜLÉSE

A Közös Piac miniszteri tanácsának Brüsszelben megtartott pénteki ülése belenyúlt az éjszakába, anélkül, hogy a miniszterek megállapodásra jutottak volna a megvitatott kérdések te-

kintében. A közös borsipiaci kapcsolatos tárgyalások kudarcát miatt nem sikerült megoldani a napirenden szereplő többi kérdést sem. Nem tudták vélelges formában önteni a közös mezőgazdasági pénzügyi szabályozást és létrehozni a „közös alapot” a Nagy-Britanniával és más belépni óhajtó országokkal folytatandó tárgyalások megkezdéséhez.

Sicco Mansholt, az EGK bizottságának elnöke aggodalommal nyilatkozott a Közös Piac jelenlegi helyzetéről. Kijelentette az újságíróknak: „Sajnos, hogy a miniszterek képtelenek csökkenteni a Közös Piac mezőgazdasági politikájával kapcsolatos költségeket”. Véleménye szerint a felmerült nézeteltérések kedvezőtlenül hatnak ki a Nagy-Britanniával folytatandó tárgyalásokra is, amennyiben egyelőre nincs lehetőség a tárgyalások megkezdésére.

Pierre Harmel belga külügyminiszter, a miniszteri tanács soros elnöke kijelentette, hogy „az ülészek csúszását kelteti”. Hangsúlyozta, hogy ha az április 20-i miniszteri tanács is kudarcra jut, ez komolyan késleltetni fogja a mezőgazdasági Közös Piacra vonatkozó szabályzatok életbelépését és „Károsan hat ki a közösség bővítésének kilátásaira”.

Az Olasz Kommunista Párt álláspontja a kormányválság nyomán előállt politikai helyzetről

RÓMA. — N. Puica, az Agerpres tudósítója jelenti:

Az Olasz Kommunista Párt Igazgatósága péntek délután összeült, hogy megvizsgálja az olaszországi kormányválság nyomán előállt politikai helyzetet. Az ülésen elfogadott dokumentum súlyosnak ítéli meg a jelenlegi helyzetet, mert három hónap óta a gazdasági életben, valamint a szociális és politikai kilátások tekintetében bizonytalanság uralkodik. Ilyen körülmények között — hangsúlyozza a dokumentum — sürgősen olyan megoldást kell keresni a kormányválságra, amely demokratikus szempontból nem kifogásolható, és nem gátolja a jelenlegi politikai folyamatok kibontakozását. A kommunista ügy vélik, hogy a politikai helyzet további romlásának elkerülése és a demokratikus rendezés érdekében tartományi és közigazgatási választásokat kell tartani. Ezek a választások nemcsak a demokratikus élet kibontakozása és fejlődése szempontjából szükségesek, hanem alkalmat nyújtanak a választó testület konzultálására is, mivel csak ez képes kifejezésre juttatni és biztosítani az ország demokratikus akaratát, lehetőséget nyújtva a parlamentnek és a politikai erőknél, hogy megfelelő utat találjanak a kormány orientációja és megalkotása tekintetében.

Az OKP Igazgatóságának dokumentuma felszólítja az összes demokratikus erőket, hogy a lehátrozottabb utasítások el a parlament feloszlatását. A kommunista k a válság egyetlen realista és demokratikus megoldását egy olyan kormány megalkotásában látják, amely első feladatként a tavasz végéig megszervezza a tartományi és

közigazgatási választásokat, azonnal kijelölve ezek időpontját és biztosítva a teljes szőlásszabadságot és a tájékoztatási eszközök tárgyalóságát. Egy ilyen kormány megalakulása biztosítja a törvénykezés folyamatoságát és a parlamenti tevékenység azonnali felújítását. Ennek megfelelően sor kerülne a parlament egyik háza által már elfogadott nagy szociális és demokratikus jelentőségű törvények megszavazására, mint például a munkások szabályzata, a földjáderek reformja, a tartományi pénzügyi törvény, a választási törvény stb. A dokumentum szerint sürgős gazdasági intézkedésekre és reformokra van szükség a munkássávnak szavazatára és megvédésére.

Az OKP Igazgatóságának dokumentuma végül hangoztatja: „Tekintettel a középkeleti és délkelet-ázsiai helyzet súlyosbodására, másrészt pedig az új európai fejleményekre, okvetlenül szükséges, hogy Olaszország saját és önálló kezdeményezéssel lépjen fel az enyhülés, a béke és a biztonság érdekében”. Felszólítja a pártszervezeteket és a dolgozó tömegeket, hogy tanúsítsanak éberséget és indítsanak egységes akciókat a kormányválság demokratikus rendezésére és a munkásmozgalom újabb sikereinek kivívására.

Ausztriában befejeződött a kormányalakítási tárgyalás második szakasza

BECS. — P. Stănescu, az Agerpres tudósítója jelenti:

A szocialista párt és a néppárt képviselői befejezték kormányalakítási tárgyalásaik második szakaszát. A szerdai, csütörtöki és pénteki tárgyalásokon a szocialisták több mint 40 oldalas programdokumentumát vitatták meg. A megbeszélések, bár három napig tartottak, mégse ölelték fel a dokumentum valamennyi fejezetét, tehát csak úgynevezett első olvasásról lehet beszélni.

A szocialisták egy másik javaslatot is előterjesztettek a két párt együttműködési formájával kapcsolatban. E javaslat a multban meghonosult szokástól eltérően, eleve kizárja egy koalíciós paktum szükségességét, mindössze néhány kötelezettséget íranyoz elő, amelyeknek célja meghívástani a szocialistákra nézve kedvezőtlen akciókat. A javaslat szerint az együttműködés a jelenlegi törvényhozási ciklus egész tartamára kiterjedne. Az együttműködés megszokása automatikusan új választások kiírását (és nem kormányalakítás) vonna maga után. A választásokat azonban le-hetne határidő előtt meg-ri, csak ha a szocialista és a néppárt ebben megegyezne. A szocialista

párt szerint a tárgyalásokat április 1-én 3-án és 6-án kellene folytatni. Ezek az összejöveteleken befejeznék a szocialista javaslatok vitáját és ráterénnek a néppártiak javaslatainak meghallgatására. Egyelőre nehéz tiszta képet alkotni. A két párt vezetői rövid nyilatkozataikban mindössze a tárgyalásokon megnyilvánult munkaszellemet és általában a kölcsönös jóindulatot hangsúlyozták. Az újságok, különösen a néppárti lapok mégis bizonyos, főleg az utolsó összejövetelen megnyilvánult feszültségekről írnak. A Volksblatt, a néppárt központi lapja szerint a „tárgyalások kedvező legkörülvébebe állt”. A szocialisták lapja, az Arbeiter Zeitung azt írja, hogy surlódások voltak, mert a néppártiak nem fogadták el a szocialisták által a tárgyalások meggyorsítására vonatkozó javaslatát.

A megbeszélések második szakaszának lezárása után mindössze annyit mondható el, hogy az egyezmény létrehozásának esélyei nem csökkentek, sőt bizonyos jelek szerint nagyobbak, mint eddig voltak. Ennek ellenére konkrét megegyezésről még nem lehet beszélni.

A Fehér Ház beismerte:

THAIFÖLDI CSAPATOKAT KÜLDTEK LAOSZBA

WASHINGTON (Agerpres). Ronald Ziegler, a Fehér Ház szóvivője pénteken első ízben ismerte be, hogy thaiföldi csapatokat küldtek Laoszba az ottani királypárti erők támogatására. A szóvivő nem volt hajlandó közölni a csapatok létszámát, s mindössze annyit mondott, hogy a thaiföldi beavatkozás a laoszi háborúba „rendkívül korlátozott”.

A Fehér Ház beismerte a laoszi konfliktus újabb eszkalációjáról alig néhány órával azután történt, hogy a külügyminisztérium szóvivője nem volt hajlandó felvilágosításokat szolgáltatni azokkal az amerikai sajtóhírekkel kapcsolatban, amelyek szerint

az Air America magántársaság repülőgépeit két thaiföldi zászlóalj szállította Laoszba. Az USA honvédelmi minisztériuma e társaság repülőgépeit délkelet-ázsiai csapatok és hadfelszerelési szállításokra használja. A Reuter megjegyzi, hogy az Air America társaságot a Központi Hírszerző Ügynökség (CIA) költségvetési al-lapjából tartják fenn.

A Reuter washingtoni tudósítója hangsúlyozza, hogy a leleplezések újabb bonyodalmakat okoznak Délkelet-Ázsiában. Lehetséges, hogy a vietnami háború ellen állást foglaló kongresszusi tagok újabb tiltakozni fognak.

MÁRCIUS 13 ÉS 21 KÖZÖTT Brüsszelben megrendezték a XIX. nemzetközi találmánykiállítást. A résztvevő 23 ország, köztük Románia, több mint 1000 találmányt mutatott be. A zsűri a román találmányok közül három aranyéremmel, többet díjjal, illetve dícsérő oklevéllel jutalmazott.

1970. MÁRCIUS 21 és április 10 között a Szovjetunió hordozórakétákat lő a Csendes-óceán egyik 55 tengeri mérföld sugarú körzetébe, amelynek középpontját a 35 fok 43 perc északi szélesség és a 172 fok 38 perc nyugati hosszúság határozza meg.

Ezzel kapcsolatosan a TASZSZ

A TASZSZ JELENTI, hogy a Szovjetunió NDK-beli nagykövete az USA, Nagy-Britannia és Franciaország nyugatnémetországi nagykövete megállapodott: a Nyugat-Berlini kapcsolatok megbeszéléseket 1970. március 26-án kezdi meg.

ANDREJ GROMIKO, a Szovjetunió külügyminisztere március 21-én befejezte csehszlovákiai látogatását. A vendéget elutazásakor V. Bilak, a Csehszlovákiai KP KB Elnökségének tagja, J. Marko külügyminiszter és más hivatalos személyek búcsúztatták.

Ugyanaznap A. Gromiko visszaérkezett Moszkvába.

PENTEKEN TÖBB bomba robbant a Dominikai Köztársaság fővárosában, s ez tovább súlyosbítja a választási kampány miatt amúgy feszült helyzetet. Megfigyelők szerint az ország történetében még nem volt ilyen elkeseredett választási hadjárat. Legutóbb a Quisqueva demokrata párt nagygyűlésén egy rendőr megölt egy 20 éves fiatalembert. A tiltakozási hullám még nem ült el. Az ellenzéki pártok az ellen is tiltakoznak, hogy fittetett rendőrirogyók az utóbbi napokban támadásokkal intézkedtek a párt székháza ellen.

A SAMUD MENTAL madridi folyóirat ramutat, hogy Spanyolországban az ország lakosságának 7 százaléka az alkoholizmus rabja. A folyóirat szerint jelenleg Spanyolországban 2141 600 alkoholist él. Számáruányuk Quipuzcoa tartományban a legnagyobb, s eléri a helyi lakosság 37,3 százalékát.

JOSEPH LUNS holland külügyminiszter szombaton Amsterdamból Beirutba, Libanon, jordániai és egyiptomi hivatalos látogatásának első állomására érkezett. A holland külügyminiszter a három ország vezetőivel megvitatja a közel-keleti helyzet politikai problémáit és kölcsönös érdekű kérdéseket.

Luns március 29-én fejezi be körúrtját.

A MUNKAÜGYI MINISZTERIUM hivatalos adatai szerint ez év februárjában 6,3 százalékkal volt drágább az élet az USA-ban, mint egy évvel ezelőtt. Az utóbbi húsz év során ez a legnagyobb arányú drágulás. Főként az élelmiszer, a ruházati cikkek ára, a szolgáltatási díjak, a lakberek emelkedtek.

A NEMET DEMOKRATIKUS KÖZTARSASÁGBAN március 22-én választást tartanak a helyi államhatalmi szervek képviselőinek kijelölésére. A körzeti, tartományi és rajoni tanácsokba 220 000 jelöltet javasoltak.

A PATET LAO-ERŐK szombaton lelőttek egy amerikai repülőgépet. A saigoni amerikai parancsnokság szóvivője szerint ez már a

hetedik amerikai bombavető, amelyet az utóbbi tíz napban Laoszban lelőttek.

AZ AMERIKAI SAJTÓBAN megjelent híradások szerint az USA kémrepülőgépei továbbra is repüléseket hajtanak végre más államok területé fölött. A Washington Post megírja, hogy a Pentagon és a Központi Hírszerző Ügynökség (CIA) kémzolgálatára erre a célra SR-71 repülőgépeket — az U-2 kémrepülőgépek egy javított típusát — használja fel, amelyek felderítéseket végeznek délkelet-ázsiai államok fölött.

VIENTIANEI hivatalos forrásokra hivatkozva a Reuter közölte, hogy a Patet Lao-erők offenzívájának nyomására a kormánycsapatok péntek éjjel kiűrtették a Kődeny-síkságtól délre lévő Sam Thong támaszpontot, amely egyúttal a Laoszban lévő amerikai személyzet hadiszállása volt. Az angol hírgyűnkség szerint az említett övezetben lévő Long Cheng kormánytámaszpont is szorult helyzetben van a Patet Lao-egységek ostroma következtében.

VORSTER, A DÉL-AFRIKAI rasszista kormány vezetője kijelentette, hogy a Dél-afrikai Köztársaság nem tesz okelet annak az ENSZ-határozatnak, amely felkéri a tagállamokat, hogy szakítsanak meg minden kapcsolatot Rhodesiával. Hozzáfüzte, hogy a kormány tovább támogatja a salisburyi rasszista rezsimet.